

MOSTY WOLNOŚCI

Scenariusz warsztatu

autorka: Agnieszka Koszowska

Scenariusz przygotowany w ramach projektu „5,5 miliona. Wdzięczni Ameryce”

W czasie warsztatu uczestnicy:

- dowiedzą się, czym była „Polska Deklaracja o Podziwie i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych” z 1926 roku, jakie były przyczyny, skutki i okoliczności jej podpisania,
- poznają mniej znane fakty ze wspólnej historii Polski i Stanów Zjednoczonych,
- odkryją związki pomiędzy obydwojoma krajami: jaką rolę w walce o niepodległość USA odegrali Polacy i jak Ameryka pomogła Polsce po I wojnie światowej,
- pogłębią wiedzę na temat historii i kultury USA, a także jej współczesności – między innymi dowiedzą się, jacy znani Amerykanie mają polskie korzenie.

Rekomendowana liczba uczestników: 20 osób (wiek: starsza młodzież, osoby dorosłe, grupy wielopokoleniowe)

Proponowany czas trwania zajęć: 180 minut

SPRZĘT I MATERIAŁY POTRZEBNE PODCZAS SPOTKANIA:

- prezentacja do warsztatu „Mosty wolności”,
- komentarze do quizu,
- karteczki z wydrukowanymi zdjęciami (plik „Zdjęcia do scenariusza”) oraz imionami i nazwiskami do zadania „Połącz w pary”,
- karteczki z imionami i nazwiskami różnych osób do zadania „Gra w karteczki”,
- prezentacja „Poradnik: Jak korzystać z portalu Nieskończenie Niepodległa – Ludzie”,
- opracowanie: jak korzystać z portalu: Nieskończenie Niepodległa – Ludzie (Polska 1926: Portret Zbiorowy II RP),
- jeśli to możliwe – wystrój pomieszczenia wprowadzający w atmosferę z czasów powstania Deklaracji lub z lat wcześniejszych (zdjęcia, pocztówki, plakaty, grafiki, stroje), z elementami dotyczącymi historii i kultury Stanów Zjednoczonych,
- można przygotować oprawę muzyczną, np. nagrania jazzowe dostępne w internecie (lub w bibliotece, jeśli biblioteka ma takie w swoich zbiorach),

- czcionki (warto pobrać, jeśli korzystamy z edytowalnych dokumentów).

Materiały (prezentacje, opisy, opracowania, poradniki), z których warto skorzystać przygotowując część warsztatu poświęconą „Polskiej Deklaracji o Podziwie i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych” oraz portalowi „Nieskończenie Niepodległa – Ludzie”:

- prezentacja „Jak korzystać z portalu Nieskończenie Niepodległa – Ludzie”,
- opracowanie: „Jak korzystać z portalu: Nieskończenie Niepodległa – Ludzie (Polska 1926: Portret Zbiorowy II RP)”,
- karty Deklaracji, ilustrujące historię jej powstania – wybór kart,
- Wybór kart Deklaracji ilustrujących jej historię – opracowanie.

Materiały pomocnicze ułatwiające odczytywanie podpisów pod Deklaracją i odtwarzanie losów osób, które się pod nią podpisały:

- Genealogia - krótki poradnik dla niewtajemniczonych,
- Podstawowe informacje o systemie szkolnym w II RP w 1926 r.,
- Szukanie śladów osób podpisanych pod Polską Deklaracją o Podziwie i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych (wykaz źródeł genealogicznych),
- Znajdź swoich bliskich sprzed 100 lat i podziel się ich historią! (apel dla mieszkańców).

PRZEBIEG SPOTKANIA

Przywitanie (15 minut)

Osoba prowadząca wita uczestników, podaje informacje o temacie spotkania i sposobie jego realizacji. Uczestnicy przedstawiają się. Można poprosić uczestników spotkania, by przynieśli ze sobą na warsztat pamiątki rodzinne lub inne przedmioty nawiązujące do tematyki spotkania i podczas przedstawiania się krótko o nich opowiedzieli.

Poznajemy Deklarację (20 minut)

Osoba prowadząca wprowadza informacje o Deklaracji: czym była, dlaczego powstała, ile podpisów zebrano (ponad 5,5 miliona). Przygotowując tę część warsztatu można wykorzystać następujące materiały:

- prezentacja do warsztatu „Mosty wolności”,
- prezentacja „Poradnik: Jak korzystać z portalu Nieskończenie Niepodległa – Ludzie”,
- karty Deklaracji, ilustrujące historię jej powstania – wybór kart,
- karty Deklaracji o historii jej powstania – opracowanie.

Następnie osoba prowadząca dzieli uczestników na cztery drużyny, które będą miały do wykonania zadania. Jeśli uczestnicy to młodzież – można zastosować różne „zabawowe” metody podziału, jeśli grupy wielopokoleniowe – każda rodzina może stanowić drużynę.

Warto, by każda drużyna miała swoją nazwę, np. odpowiadającą nazwom stanów lub miast w USA, amerykańskim drużynom koszykarskim itp.

Zadanie 1. „Mosty” łączące Polskę i Amerykę” – quiz (25 minut)

Osoba prowadząca wyświetla prezentację z pytaniami oraz trzema odpowiedziami do wyboru – drużyny odpowiadają. Za prawidłową odpowiedź drużyna otrzymuje 5 punktów. Osoba prowadząca notuje punkty na flipczarcie. Po każdej odpowiedzi osoba prowadząca dodaje komentarz z kontekstem historycznym lub ciekawymi informacjami dotyczącymi tematu pytania.

Poznajemy portal Polska 1926 – Portret zbiorowy II RP (20 minut)

Osoba prowadząca przedstawia portal „Polska 1926 – Portret zbiorowy II RP” – krótko omawia jego ideę, zasoby i funkcjonalności. Następnie drużyny wyszukują na portalu różne miejscowości. Każda drużyna wybiera sobie miejscowości, których szuka na portalu. Mogą to być miejscowości dowolne, przy czym można też naprowadzać uczestników na poszukiwania swojej miejscowości czy innych pobliskich wiosek i miasteczek. Uczestnicy dzielą się na forum swoimi znaleziskami. Jeśli miejscowości, której szukali, nie ma na portalu, osoba prowadząca dopytuje, dlaczego ich zdaniem tak się dzieje. Prawdopodobne odpowiedzi: w miejscowości nie było szkoły, miejscowość nie była w granicach II RP. Jako materiał pomocniczy osoba prowadząca może wyświetlić slajd z mapą II RP lub interaktywną mapę II RP dostępną pod adresem:

<https://eloblog.pl/interaktywna-mapa-przedwojennych-granic-ii-rzeczypospolitej/>.

Mapa II RP, np. dostępna tutaj:

https://pl.wikipedia.org/wiki/II_Rzeczpospolita#/media/File:Poland1939_physical.jpg

Uwaga: korzystając z mapy należy oznaczyć jej autora: Mariusz Paździora, tytuł mapy: Poland, physical 1939/Mapa fizyczna Polski 1939, mapa dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa CC BY 3.0 <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/>

Zadanie 2. „Połącz w pary”

Drużyny otrzymują zestaw karteczek, na których są wydrukowane zdjęcia przedstawiające charakterystyczne obiekty lub osoby oraz imiona i nazwiska osób związanych z kulturą lub historią Stanów Zjednoczonych. Zadanie polega na połączeniu karteczek, czyli przyporządkowaniu osób (imion i nazwisk) do odpowiadających im zdjęć. Zespół, który połączy najwięcej par – otrzymuje 10 punktów, kolejne miejsca to: 5 punktów, 3 punkty, 1 punkt.

Przerwa (15 minut)

Polska i Ameryka – dyskusja (30 minut)

Osoba prowadząca zachęca do podzielenia się refleksjami na temat tego, co łączyło Polskę i Amerykę w przeszłości oraz tego, co łączy obydwa kraje teraz. Podczas dyskusji warto poruszyć takie tematy jak:

- emigracja z Polski do Stanów Zjednoczonych (kto emigrował, dlaczego, jakie były losy emigrantów i ich potomków),
- inne, znane uczestnikom osoby polskiego pochodzenia (aktorzy, pisarze, naukowcy itp.),
- jak wolność i niepodległość wpływa na dobrobyt kraju i jego mieszkańców,
- ciemne strony w historii Ameryki (niewolnictwo, dyskryminacja, gangsterzy).

Zadanie. 3 „Gra w karteczki” (30 minut)

Uczestnicy losują karteczki z imionami i nazwiskami słynnych postaci, o których była wcześniej mowa na spotkaniu, związanych z historią lub kulturą amerykańską albo walkami o niepodległość obu krajów.

Każdy z uczestników losuje jedną kartkę, lecz nie może poznać jej treści – kartkę z imieniem i nazwiskiem osoba prowadząca przypina mu na plecach. W ten sposób wszyscy mogą zobaczyć imię i nazwisko przyporządkowanej do danego uczestnika postaci – nie zna jej tylko sam uczestnik. Uczestnik ma odgadnąć „kim jest”, tzn. czyje imię i nazwisko ma na przypiętej kartce na plecach. Aby to zrobić, zadaje pytania pozostałym uczestnikom: można zadać jedynie pytania, na które można odpowiedzieć „tak” albo „nie”, np. „Czy jestem kobietą?”, „Czy jestem postacią fikcyjną”, „czy jestem osobą, która już nie żyje?” Osoba, która najszybciej odgadnie, kim jest, zdobywa punkty dla swojej drużyny.

Podsumowanie spotkania (15 minut)

Osoba prowadząca podsumowuje spotkanie i podlicza punkty. Zwycięski zespół otrzymuje nagrody (można też uhonorować niewielkimi nagrodami wszystkich uczestników, a zwycięski zespół nagrodami specjalnymi).

Osoba prowadząca przypomina kontekst spotkania i zaprasza na kolejne spotkania i warsztaty realizowane w ramach projektu (jeśli są przewidziane) oraz zachęca do odczytywania podpisów pod „Deklaracją”.

